

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București.
Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceeri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

PROCESUL NOSTRU.

Discursul de apărare

al

domnului Dr. Stefan Pop.

Stimați domni jurați!

N'aș voi să vă obosesc, dar' relațiunile de prietenie ce există între mine și acusatul Russu mă silesc să nu trec cu vederea nimica, ce socot a fi folositor și necesar în interesul apărării.

A judeca asupra acestui cas, domnilor jurați, va fi foarte greu pentru d-voastră, pentru-că dispoziția d-voastră sufletească este deja preocupată prin cuvintele dlui procuror, care a motivat acuzarea numai afirmând, că și el este Român, deoarece ce a fost desemnat în leagăn românesc, dar' în același timp e și bun patriot. Pe baza acestei declarațiuni vă cere, fără a aduce dovezi, verdict afirmativ.

Apoi eu, în privința aceasta, fac cum ați făcut d-voastră, când sub era absolutistică fiind îndemnați prin apeluri austriace la patriotism, ați respins acest persiflagiu al iubirii de patrie, zicând: nu ne trebuie k. k. öst. priv. Patriotismus! Nici noi nu ne vom omorî după așa zisul patriotism privilegiat reg. maghiar (magyar királyi szabaldalmazott hazafiság), pe care foarte mulți nechemamți îl iau în deșert.

Afară de conștiința d-voastră pentru judecarea acestei chestiuni mai aveți la dispoziție și ceva material: codul penal maghiar, acea nenorocită patentă dela 1852, despre care pe la universități se vorbește numai ca despre o întemplieră rușinoasă, dar' care nu mai este obiectul de studiu al profesorilor; aveți apoi la dispoziție ordinul ministerial din 1867 și §-ul 18 al legii de presă din 1848, care, adevărat, pot să încureze ușor mințile, dar' chiar nici pe temeiul lor acușării Albini, Russu și Dordea nu pot fi făcuți răspunzători pentru articolul încriminat.

Amintitele dispozițiuni justițiare stabilesc în chip netăcută cine este responsabil pentru un articol de ziar. În contra acușărilor numiți mai adineaori nu se găsește însă absolut nici un motiv, nici o împrejurare, pe temeiul căreia să se poată declara vinovăția.

Și deoarece ce dl procuror n'a găsit temeiul pentru susținerea acușățiunii sale, de sigur că a recurs la legi din evul vechiu, care pentru păcatul părintelui pedepsiau pe copii și nepoți; ori-că s'a folosit de legile rusești, care ridică acuză chiar și numai pe principiul bănelii.

Conform codului penal maghiar noțiunea de „complothe“ la crima de agitare contra constituției nu e primită. Asupra numiților trei acușări nu se poate aplica deci §-ul 172, a cap. V. din legea dela 1878, pentru-că elementele substanțiale lipsesc cu desăvârșire.

Cât despre cuprinsul articolului în sine, acesta nu formează fapt punibil, pentru-că este o expunere de întemplieri istorice, pentru-că reflexiunile lui privitoare la prezent sânt cu desăvârșire inofensive, pentru-că expresiuni mai tari, dar' motivate și acestea, nu cuprind decât numai în urma relei traducerii și intervertirii din actul de acuzare, împrejurare prin care articolul a fost despoiat de originea sa.

Partea istorică a articolului este curatul adevăr, pentru-că sistemul de iobăgie ardelenesc a fost exclusiv o încălcare a Românilor. Se dovedește această afirmație prin textul miserabil al „Compilatelor“ și „Aprobatelor“, care sub firma faimoasă a „Unio trium Nationum“ a făcut parii din poporul și preoțimea română. În epoca ce a urmat după revoluția lui Horia și Cloșca, românimea a fost legată de glic. Cu drept cuvânt ne putem deci plânge.

Privitor la „Istoria“ lui Xenopol, dl procuror s'nu atribuie românismul îndolenței pentru libertăți și inacțiunea față cu sclăvia: dar' atât Românii de aici, cât și cei din România, totdeauna au fost iubitori de libertăți. Probă despre aceasta sânt chiar două scrisori ale lui Kossuth, adresate lui Kogălniceanu, în care aduce omagii și recunoștința poporului român de dincolo, care cu periclitarea pro-

priei existențe a primit în țeară pe cei 4000 insurgenți maghiari, dându-le soldă de 3 lei pe zi, ear' pe conducătorii maghiari i-a ocrotit, nu i-a dat pe mâna consulatului austriac, ci i-a primit cu o ospitalitate demonstrativă.

Eată o probă, că Românul nu poartă ură, că este iubitor de libertate.

Această ospitalitate manifestată chiar periclitând propria lor existență, cei din România au prestat-o, însă cu gândul ca pe frații lor iubiți din regatul ungar să-i ajute la o viață mai omenoasă.

În ceea-ce privește prezentul, apoi zeu, fiecare punct al legii de naționalități călcat este, cu toate-că conții Simonyi Lajos și Andrassy Mano spun, că cine atacă această lege fundamentală, păcătuiește în contra constituției. Ear' că acea lege atacată a fost, dovadă e art. 18 al legii dela 1879 privitor la introducerea limbii maghiare în școalele populare, apoi legea din 1863 despre introducerea limbii maghiare în școalele medii, legea despre kisdodó-uri etc. etc., cu toate-că legea de naționalități prevede pentru naționalitatea română puțința și dreptul unei culturi speciale românești.

Și cu toate acestea, de câte-ori criticăm și ne plângem în contra tuturor acestor legi, care lovesc în legea fundamentală dela 1868 și fac cu neputință trailul acesteia, ni-se aruncă învinuirea că agităm! Dar' după textul lămurit al legii, crima de agitare o săvârșește acela, „care agită la ură în contra unei clase, în contra unei naționalități ori confesiuni“ (art. 172). Asemenea crimă nu vor pute găsi însă nici dnii jurați, care trebuie să judece cu cea mai mare obiectivitate, dar' nu va găsi în articolul încriminat această intenție nici chiar omul cu cea mai rea voință.

Dacă ar fi agitare în articol, atâta amar de vreme cât a trecut dela apariția lui, ar fi fost destul să se arete cel puțin într'un loc rezultatul agitațiunii! Strîmbatu-vi-s'a însă D-Voastre un fir de păr? Privitu-v'a dușmănos în față măcar un singur Român? Agitația lui Pituk Béla și cele întemplieri la Oradea, demonstrează însă tocmai contrarul: că nu în presa română s'nt a se căuta agitatorii condamabili!

Noi în parlament nu putem pătrunde. De acolo, unde ar fi locul să cerem îlecuirea gravaminelor noastre, unde ar trebui să intrupăm dreptele și istoricele noastre cerințe, sântem excluși. Numai prin presă putem deci da expresie dorințelor noastre. Când facem însă aceasta, d-voastră ne învinovățiți că agităm, că păcătuim? Nu am făcut oare același lucru și în trecut? Strămoșii nostri în „Supplex libellus“ nu drepturi naționale au cerut oare? Și venitu-i-a oare atunci cuiva în minte să confişte acele acte, să pornească proces de presă? De cazul dela 1848 și celele au urmat, nici nu mai amintese, ci trec la idealul nostru: *autonomia Ardealului*.

Kossuth, cel mai mare bărbat al d-voastre, Prometeul Ungurimii, a zis, că dacă poporul cere, autonomia Ardealului trebuie să se acorde! Va să zică recunoaște și el, că e dreptă cererea noastră. Cred că și în această privință Kossuth este destulă autoritate înaintea d-voastre.

D-voastră vă năsuți să răsturnați legea dela 1868, care fiind o lege fundamentală, nu numai că n'ar trebui nesocotită, dar' și celelalte legi ar trebui făcute în sensul ei, ceea-ce nu se observă însă la noi, ci dinpotrivă zilnic se aduc legi cu totul contrare celei dela 1868. Se observă acest lucru cu deosebire în ceea-ce privește legea de naționalități, cu toate-că însuși Eötvös a zis: „Nu individul, dar' naționalitatea se fieli-beră“.

D-voastră nu știți, nu voiți să știți, cât de aproape stă vederilor D-Voastre episcopul Pavel, nu știți cât este de nevinovat, ce mame-luc mare este, nu voiți să știți, că întemplierile dela Oradea nu sânt altceva, decât rezultatul unor scrise în foile maghiare ale lui Pituk Béla, care căuta să se răsbune pentru chestiuni personale, care în chip meschin urmăria scopuri materiale. Nu, pentru-că sântei

preocupați în contra noastră prin dispoziția făcută de foile maghiare în chip meșteșugit și excesiv. Nu, pentru-că nu puteți să scăpați de influența presei fără conștiință, nu pentru-că foile d-voastră fără rușine vă îndeamnă la ură în contra noastră, vă influențează într'un mod covârșitor.

Presidentul: Observ, că nu e permis a presupune, că jurații sânt influențați!

Dr. St. Pop: Ei, atunci dacă judecând numai după țaria argumentelor aduse de acusat și a celorla opuse de apărare, dacă veți judeca numai după-cum vă dictează o conștiință curată, dacă punând la o parte ori-ce considerațiune personală și nu veți voi a judeca după „interesele bine înțelese ale patriei“ așa cum înțeleg acest „interes“ foile șoviniste, d-voastră veți aduce un verdict negativ, pentru-că aici nu poate fi vorba de faptă punibilă. Aici este dat în judecată personalul unei întregi redacțiuni. E vorba deci de o prigonire politică, aceasta din partea procuraturii.

Presidentul: Vă rog să vă abțineți dela asemenea afirmațiuni.

Dr. St. Pop: Dar', dle president, înțeleg numai pe dl procuror ca prigonitor.

Presidentul: Procuratura reprezintă statul, ear' statul nu prigoneste politicește pe nimeni. Acesta nu este un proces politic.

Dr. St. Pop: 'Mi-a fost peste puțință să nu ajung la această convingere, văzând cum culpabilitatea în contra clienților mei prin nimic nu se dovedește, și dl procuror nici nu 'și-a prea dat silință să arete măcar verosimilitatea că ei ar fi vinovați. Chiar după codul penal' la răspundere nu se poate lua decât acela, care este iscalit sub articolul încriminat ori ca redactor responsabil. Nici unul din aceste două cazuri nu se poate aplica clienților mei.

Nu 'mi-am putut deci, și nu-'mi pot explica în alt chip atitudinea dlui procuror, decât că e la mijloc o prigonire politică.

Și apoi împrejurarea fără păreche, că de 9 ani, de când există „Tribuna“, procuratura cu o iubire paternă eată, o aduce a 11 oară înaintea juraților, nu mă îndreptățește oare să dau expresie acelei păreri a mele?

Cât despre credință, atât de mult accentuată și de dl procuror, că noi am gravita în afară, nu pot scăpa ocazia a declara aici înaintea d-voastre pe cea mai curată conștiință și sfântă convingere a mea, că nu este Român care să nu iubească această patrie, și toate afirmările ei insinuările contrare acestui adevăr nu sânt decât o perfidă șarlatanie politică.

După toate acestea mă îndrept cătră d-voastră, onorați domni jurați, și apelând la convingerea d-voastră cea adevărată, la vederile d-voastre drepte, mă îndrept cătră d-voastră care puteți achita și în fața argumentelor ce vi-s'ar aduce, și cu atât mai ales fără aceste argumente, și vă rog să dați un verdict negativ.

Accentuând că toate faptele noastre sânt săvârșite din adună convingere și inspirate de cea mai desăvârșită curățenie sufletească, vă las să judecați asupra clienților mei!

Virtus vim vicit!

DUPLICA

domnului Dr. Miloș Stefanovici.

On. tribunal reg. ca juriu de presă!

Stimați jurați!

Dl acusat public mereu a atins cestiunea de pâne. Afirmățiunea sa, că acușării sânt oameni, care își vânează pânea de toate zilele, nu numai că o susține, dar' se încearcă a o extinde și asupra altora. Ear' dacă l-aș asigura, că eu nu am venit aici la Cluj pentru-că să-mi câștig pânea de toate zilele, dînsul sigur nu m'ar crede, pentru-că nu este capabil să înțeleagă lucrul acesta.

Se plânge amar domnul procuror și de aceea, că acușării și apărării l-au sfîrțicat și l-au adrobot cu desăvârșire; că i-au denegat până și patriotismul — după-cum zice d-sa — cu mai multă hăbăucie decât temeiul. Într'adevăr temeinică hăbăucie să recere, ca cineva, care aproape un an întreg s'a pregătit pentru atac, după primirea apărării să se tângue, că el este numai singur, ear' adversarii lui sânt cinci la număr; că el a vorbit numai o jumătate de oară, pe când apărarea a durat cinci oare și jumătate. Apărării i-s'a dat abia 14 zile de pregătire, și dacă dlui procuror și atât i-se pare prea mult, atunci numai vina d-sale este: însă și fi înțelese data-rița cu mai multă seriozitate, și să 'și-o fi împlinit cu mai multă conștiință, de cum a făcut-o, căci aici nu de glumă e vorba, înțreagă această procedere nu este jucărie de copii. Lucruri serioase sânt acestea, al căror efect va lua dimensi neprevăzute. Aici e în joc libertatea personală a mai multor oameni și precum stau înaintea barei judecătorești astăzi acești acușări, mâne-poimâne, ori mai târziu, alții și alții vor pute fi aduși în aceeași situație și tocmai de aceea nu e de ajuns a acusa astfel, după-cum a făcut-o domnul procuror astăzi, zicând cătră jurați: eată actul de acuză, ați auzit ce se; cupride în el, știți ce aveți de făcut. Ear' dacă la o astfel de acuză i-se dă convenitul răspuns, atunci să tângue amar: că dînsul e numai singur, ear' adversarii lui sânt cinci la număr. Procederea aceasta a domnului procuror este vătămarea directă a juraților, fiindcă îi condamnă la un rol de jositor, presupunând despre jurați că se îndestulesc, dacă puterea statului le aduce înainte pe acușări și îi suspectează de vinovați, ear' dînșii — jurații — numai decât ar și fi datori să creadă și să-i condamne pe acușări. Dar' nu de asta e aici vorba, că acusa a durat numai o jumătate de oară, ear' apărarea cinci oare și jumătate. Pe dl procuror nimenea nu l-a conturbat, și dacă ar fi voit și ar fi fost în stare să dovedească, ar fi putut vorbi și zece oare întregi.

Dl procuror s'a ocupat foarte mult cu educația și cultura domnului Andreiu Balteș, a uitat însă, că cu tot omul naște deodată și capacitatea, ear' școala nu are decât să o desvolte. Dar' viața încă este o școală. Eu, să mă credeți, dlor jurați, am cunoscut și cunosc și astăzi mulți oameni, care au trecut prin puține școale, și cu toate acestea felul lor de gândire e mult mai corect, judecata lor mult mai adună decât la mulți dintre aceia care au obținut diplome. Nu-l cunosc personal pe dl Andreiu Balteș, astăzi îl văd pentru întâia-dată, și presupun că tot așa stă treaba și cu dl procuror, și tocmai de aceea îl desaproab, că fără nici un temei și fără nici o cauză trage la îndoială capacitatea personală a dlui acusat. Chiar eu cunosc un om, care fără să fi umblat în școalele medii măcar, scrie articoli în ziare și versuri.

Că m'aș fi adus pe mine însumi de martor, pentru-că să dovedesc că articolul încriminat nu conține agitare nici vre-o faptă deosebită, de asta zeu nu-'mi aduc aminte, dar' o tin de absolut imposibil, pentru-că de așa ceva eu din parte-'mi nici nu am avut nici o trebuință. Nu datorita mea a fost să dovedesc, dacă articolul încriminat conține sau nu agitare. Dl procuror era dator să dovedească aceasta. Pentru-că ridicând acusa de agitare, d-sa, și nimeni altul, e dator să dovedească, că articolul în adevăr cuprinde agitare. Dacă însă d-sa omite aceasta, sau nu este în stare să o facă, atunci înzadar se silește să angajeze pe alții. Mie tot una îmi este, că ce se cuprinde în articolul încriminat, pentru-că eu nu am dorit să fasionez ca martor nici în contra articolului, nici pentru articol.

Din broșura lui Kosztenszky, naționalitățile numai de cinci șire se plânge, zice dl procuror. Mai zice tot dl procuror, că ar fi toate numai poveste și vorbe zadarnice și netrebnice cele-ce le flicărește Kosztenszky, pentru-că între Maghiari nu există șovinism. Să

mă iertați, dar' noi și fără Kosztenszky cunoaștem șovinismul acesta, și sperez că voiți și reuși să-l conving pe dl procuror, că acest șovinism există și încă, durere, într'o măsură foarte mare și foarte regretabilă. Despre aceasta nu eu voi depune mărturisire, ci îmi voi lua voe să citez vre-o câteva șire din nrul 169 a. c. al ziarului „Nemzet“, foaie oficioasă a guvernului.

Presidentul: Nu e foaie oficioasă.

Dr. Miloș Stefanovici: în treburi politice da. Foaia numită se pronunță astfel despre șovinism: (cetește) „Șovinismul este timpirea, orbirea și stricăciunea popoarelor; este demonul ruinător, semnul slăbiciunii, ecrescența spiritului popoarelor. Șovinismul ruinează popoarele, își are rădăcină în fiere și stă în complot cu iadul. Șovinismul este un monstru, el causează paroxism și turbare, ear' numele lui este păcatul. Poporul căruia i-se înjec-tează șovinismul sub pele, capătă accese de nebunie, turbază, șovăie pe picioare și în sfârșit, total debilitat se prăbușește. Națiunii maghiare pe fiecare zi i-se [dă câte o astfel de injecțiune iritătoare, nici-când nu e lăsată să odihnească, să capete putere, să se adună în muncă serioasă și folositoare. Sub pretext că-i desvoltează conștiința de sine, mereu o împing spre paroxism“. Așa cred, că isvorul acesta va trece și înaintea domnului procuror de autentic și se poate încredința, că a vorbi de șovinism nu este poveste, nici falsă atribuire.

Întocmai precum astăzi cinci inși apără aceeași cauză, tot astfel au putut să scrie cinci un articol, și prin urmare nu e nimic ridicol într'aceasta, zice domnul procuror. Era aproape să aibă dreptate domnul procuror, de cumva nu l'ar fi părăsit memoria, că adevărat acusa nici nu s'a încercat să dovedească direct, că tocmai singur numai articolul încriminat l-au scris împreună acești cinci acușări. Lucrul astfel prezentat ar mai pute fi posibil, dovada însă, sau mai bine zis afirmațiunile din acuză se mișcă cu totul într'alt cerc. Se zice adevă, că în redacția „Tribunei“ toți articoli politici se scriu și se tipăresc cu participarea tuturor membrilor redacției, și că prin urmare și articolul încriminat a fost redactat și tipărit în felul acesta. Aceasta este în adevăr o absurditate fără margini, pentru-că considerând timpul și considerând că singurității membri din redacțiune, în timp și loc diferit, au diferite ocupațiuni obligate și naturale în diferite cercuri de activitate, afirmațiunea acesei este și fisiscește imposibilă, și tocmai de aceea întreg modul de a dovedi, nu este altceva decât un absurdum.

Domnul procuror a greșit în replica sa timpul și în cestiunea devastărilor dela Turda. Eu am vorbit despre devastările din anul trecut și cred, că dacă procuratura a isbutit din Noembrie 1892 să-i tragă pe acușări aici înaintea barei judecătorești pentru articolul încriminat, tot atât de ușor i-ar fi fost să arete acum rezultatul investigațiunii despre vandalismul comis în Iunie 1892, dacă această investigațiune peste tot s'ar fi pornit. Poate fi însă pe deplin liniștit dl procuror, că precum d-sa nu știe nimic despre rezultatul cercetării pornite în cauză, tot astfel nu știe nici altul, căci nefiind cercetare, nu poate să existe nici rezultat.

Nici de ziarul vienez să nu fie domnul procuror îngrijat, căci pentru articolul citat nu i-se va mai face proces de presă, deoarece acest articol a trecut deja prin foaie curățitor al procuraturii și cu aprobarea procurorului a văzut lumina zilei.

Domnul procuror voește să prezente de lașitate împrejurarea, că acușării nu vor să iee asupra lor răspunderea pentru articolul, pe care nu l-au scris. Legea de presă stabilește responsabilitatea pentru publicațiunile presei și procurorul nu are dreptul să pretindă mai mult decât prescrie legea, nici să încerce responsabilitatea asupra altora, care în înțelesul legii nu sânt responsabili. Dar' cum s'ar și pute numi procedere procuraturii, că acolo unde autorii se prezintă și se ofer, — ca de pildă la Replica, unde în de

cursul cercetării s'au însumat 40 de autori — nu-i trage și nici nu vrea să-i tragă la răspundere pe autori, ci îi atacă și îi imprecuează pe răspânditori, deși în Ungaria toate produsele presei se pot răspândi în deplină libertate și fără pedecă câtă vreme nu s'a constatat încă pe cale judecătorească, că ar conține vre-un delict sau crimă. Onorabila procuratură regească ar trebui să se ocupe mai ales cu critica procedurii sale proprii.

Di procuror zice mai departe, că și la observările mele asupra legii despre naționalități ar avea de a răspunde, dar' nu răspunde, eu însă tocmai de aceea îl învinuiesc, că la toate ar avea de a răspunde, dar' nu răspunde nimica în merit. Acum și di procuror admite că guvernul este criticat în articolul înfărmănt, și acceptează expunerile apărării, zicând, că prin criticarea guvernului agită acușaii la ură în contra naționalității maghiare. Dar' ce fel de procedură este aceasta, că acusa se ridică sub alt titlu de drept și nu sub titlu, care i-se atribuie pretenției vătămări. Sau doară nu are guvernul destulă putere, ca să se pedepsească vătămarea ce i-s'a adus? Se recere la aceasta pretext, fi trebuie un titlu fals; nu se încrede guvernul, că sub firma lui reușește cu procesul? Naționalitatea maghiară o ia drept perdea, drept paravan? Abia cred, că naționalitatea maghiară fi va fi recunoscută pentru aceasta.

Mai e di procuror și curios să știe, că cine i-a imputernicit pe acușai să vorbească în numele poporului român, în numele națiunii române. E regretabil că domnul procuror mai pune astfel de întrebări, pentru-că aceasta foarte demult nu mai este întrebare pentru lumea cultă. Pentru apărarea drepturilor naționale și omenești nici un om cu mîntea sănătoasă nu va cere imputernicire; aceasta așa a fost, așa este și așa va fi totdeauna în lumea întreagă, că fiind o națiune împinsă spre luptă, fiii ei cei mai distinși poartă steagul național, ear' națiunea se urmează, și nimăru nu-i trece prin mîntea să-i întrebze, dacă au drept sau imputernicire. Sau crede doară onorabilul domn procuror, că emigranții maghiari de după 1849 au avut plenipotență cu milioane de subscrieri, pe baza cărora numai au putut vorbi în numele națiunii maghiare? N'au avut nici o plenipotență, dar' pentru aceea nimeni nu li-a tras la îndoaială dreptul de a vorbi în numele națiunii.

Cât e de sacă și lipsită de înțeles pretenția agitațiune înfărmăntă, am să o mai arăt din incidental amenințării, că vor fi în Ungaria destule pușcării pe seama agitatorilor. Voi arăta anume cu un exemplu, cum au agitagitatorii maghiari atunci, când aveau trebuință de agitațiune. În numărul 250 din Dumineca trecută, „Budapesti Hirlep“ aduce un articol despre cestiunea aceasta, în care scrie cu dispreț despre agitațiunea română și despre agitatorii români. În articolul acesta se zice, că agitatorii români sînt până acum numai candidații adevăraților eroi naționali și pentru-că se devin eroi adevărați, le arată următorul exemplu maghiar: (cetește) „Întreagă viața agitatorilor nostri a fost un martiriu, între desnădejduire și naștere, fața în față cu pedecile împrejuriilor vitrege, cu greutățile materiale, cu urmărirea și răsunarea puterii conduse de spirit străin. Procese pentru trdare de patrie, anii petrecuți la Kufstein, averile sequestrate, tribunalele de sînge, furcile și exiliul . . . acestea le-a designat cariera vieții lor publice“. Nimăru să nu-i credeți, domnilor jurați, că numai Maghiarii au fost capabili de o astfel de luptă; istoria ne arată, că în luptele naționale nici o națiune nu s'a spăriat de jertfe, și precum a fost în trecut, tot astfel stee și acum și n'are să fie altfel nici în viitor. Văți recunoaște, așa cred, că față cu o astfel de luptă în adevăr serioasă, acasele din articolul înfărmănt îndreptate în contra guvernului, sînt de tot neînsemnate și nu cu prind agitațiune contra rasei maghiare.

La sfîrșitul replicii sale di procuror ni-a mai cetit și o depeșă oficioasă, în care se sigualizează că între Români din Beiuș și împrejurime s'a observat o mișcare suspectă, din care cauză s'a trimis acolo miliție. Onorată curte cu jurați! Domnului procuror nu i-a fost permis să cetească depeșa aceasta pentru-că cine știe dacă nu este vre-o mistificare sau rădăcine la mijloc, ear' noi aici la nici un ras nu sîntem în poziție de-a constata, că ce e adevărat și ce nu e adevărat în cuprinsul acestei depeși. Tocmai din cauza aceasta nu i-a fost permis să cetească și să facă asupra juraților presiune prin exclamare; eată urmările agitațiunii. A recurge la astfel de mijloace, n'are drept nici acusa publică, pentru-că nici ei nu-i este permis să comită ori-și-ce.

În sfîrșit se încearcă di procuror să arete că atacurile îndreptate în contra guvernului ar fi nejustificate, și zice că grosul maghiarimii trimite deputați opoziționali la dietă, pe când pe deputații guvernamentali fi aleg naționalități, ceea-ce dovedește, că sînt mulțumite cu guvernul și îl spriginesc. Stăruință

mai urtă decît asta și mai zadarnică nu există, pentru-că e notoric, că în cercurile electorale locuite de nemaghiari numai falsificarea listelor electorale și presiunile și forța organelor administrative fi scot pe deputații guvernamentali din urnă. Deci partidul independentist ar insista asupra executării legii despre naționalități, a vedea lumea întreagă cum dispore maioritatea deputaților guvernamentali din cercurile electorale locuite de naționalitățile nemaghiare. Partidul independentist ar căștiga în naționalitățile nemaghiare un puternic și credincios aliat pentru independența țerii, mai înainte de toate însă ar trebui să înceapă executarea onestă a legii despre naționalități, căci naționalitățile până atunci nu se pot mișca, legate și strivite fiind de cătră guvern și organele sale.

Poftiți și cumpeniți, domnilor jurați, cele expuse în acuză și în apărare și aduceți, vă rog, o judecată imparțială.

Aderență

condamnațiilor REPLICII.

Ni-s'au mai trimis spre publicare:

Dlui Drd. Aurel C. Popovici

în Sibiiu.

Sîngerează-mi inima vîzîndu-Te pe Tine singur în întunerecul temniței, acolo unde ar trebui să suferim și noi cu Tine dimpreună, dar' s'au temut șovinistii să ne arunce pe toți în temniță, li-au fost frică a încătușa viitorul unei națiuni, de aceea Te-au încătușat numai pe Tine.

Ei, șovinistii n'au știut s'au n'au voit să știe, că una am fost, toți tinerii români, când s'a compus eminenta „Replică“; una sîntem acum, când trebuie să suferi Tu pentru toți în pușcăriia unguerească, și una vom fi și în oara isbînzii.

Curagiu și bărbăție! cu Tine sîntem toți.

Borhid (com. Sătmar), 14 Sept. 1893.

Victor Gitta,

teolog absol.

Domnilor A. C. Popovici și N. Roman

în Sibiiu.

Condamnatu-V'au la temniță grea, pentru-că ați avut curagiu și bărbăție de a le spune șovinistilor jidano-maghiari adevărul verde în față precum fi place Românilor.

Voi-au dușmanii nostri seculari prin aceasta să Vă intimideze, să înfrîngă, restorne și sdrobească adevărurile cuprinse în „Replică“, prin aruncarea Voastră în întunecoasele temnițe unguerești, neaducîndu-și aminte în confusiunea lor, ca „Replică“ e un adevăr proptit de argumente, care earăși numai prin contra argumentări se poate răsturna, ear' nu cu minciuni, intimidări și întemnițări.

Cugetat-au ei în oarba lor truție, că prin astfel de apucături desperade se despărta poporul de cătră bravii sei conducători, de aceea V'au închis în temniță să nu mai fiți cu noi.

Ei bine, fi pricepem

Dar' și noi, poporul, vom continua lupta până când și noi vom ajunge la Voi.

Atunci apoi, ce vor mai face? mai aflavor și altă cale de a ne pute despărți? Deci Vă zicem: Înainte, vrednicilor luptători! Causa noastră este sfîntă și dreaptă, trebuie să triumfeze, ear' Voi sînteți martirii unui neam de martiri.

Și până când națiunea are fi ca Voi, nu-i pasă de nevoi!!!

Români din Șoimușul-Bistriței.

Dlui Drd. Aurel C. Popovici

în Sibiiu.

Pălăria lui Gessler a rupt catenele sclavismului Șvițerei, incușițiunea spaniolă a adus libertate țerii de jos, ear' stîndarul libertății prima-oară a fălăit pe zidurile Bastillei, sigur, că și temnițele Vașului, Seghedinului și Năsăudului, ne vor conduce la isbîndă, ne vor reda autonomia Ardealului și libertatea noastră.

Te salutăm, și-Ți urăm curagiu Ție, mărețule lucefer al românismului, care cu dovezi neresturnabile desvîndînd pecetele asiaticilor mongoli din secolul al XIX-lea, pentru dreptate ești osîndit la 4 ani închisoare. Nedreptatea făcută Ție, e a noastră a tuturor Românilor. Înainte, bravele martiri! Noi îți urmăim prin apă și prin foc, căci numai prin luptă purtată cu energie, devotament, abnegațiune și curagiu vom ajunge la victorie!

Ciclova-montană, 2/14 Sept. 1893.

Ioan Perian, Mihai Jumanca, Vasile Jianu, Alexandru Frîncu, Filip Malecu, pictor; Constantin Bătea, oncar; Costa Bengescu, oncar; Vasile Oravițan, oncar; Ioan Muntean, ped. absolvent; V. Paulescu, oncar; George Broto, oncar; Mihai Rana, Mihai Nicu, oncar; P. Moldovan, George Moescu, oncar; C. Isvernicean, lăcătăr; Ioan Călnicean, oncar; Ioan Nica, George Broto jun., arîndator; Constantin

Isvernicean, oncar; Dumitru Sperlea, oncar; Dumitru Prunescu, oncar; Costa Muntean, oncar; George Crețu, oncar; Const. Sperlea, oncar; Mihai Velaban, oncar; Simeon Băicos, oncar; Lazar Velcelean, zidar; Ghiță Crețu, faur.

Scumpe amici!

12 milioane de Români se uită cu mîndrie la Tine, colegii Ței înșe atît din școalele medii, cît și din școalele superioare Te invidiază, că nu pot să-ți fie colegi și în locul care Ți-l-a preparat națiunea cavaleră.

Loc de ocară Ți-au preparat dușmanii adevărului, însă fi măgulit, că și lui Christos i-a dictat străbunii conducătorii națiunii cavalerie, restignirea pe cruce ca pedeapsă de ocară, fi măgulit și mîndru, căci precum crucea lui Christos deveni mîntuitoare lumii și dracilor rană, așa și locul de ocară — temnița — preparat Ție va aduce la isbîndă cauza scumpei mame pentru care vei suferi și suferim cu toții, ear' lor rana va să le fie.

Pășește mîndru cătră ușile temniței, pășește dovedind înaintea lumii, că între Români nu e nici unul mai puțin ca Muciu Cord, Horațiu Corle și Constantin Brancoveanu, ear' între surorile noastre' nici una mai mică ca Cloelia, pășește în conștiință, că sufletul alor 12 milioane de Români cu Tine va fi încarcerat între patru părăți ai carcerii din Seghedin.

Pășește falnic cătră ușile temniței, dovedind dușmanului, că pe Român nu-l spărie nici temnița întunecoasă, nici stîncea tarpeică și nici roata lui Horia.

Botezul de sînge dela Plevna ridică România la libertate, la stimă, respectul și admirațiunea lumii, botezul martirului nostru ne va face și nouă loc pe bina concertului popoarelor din lume, dela care dușmanii nostri atîta amar de timp departe ne țin.

În conștiința acestora Tu fi mîndru în temnița dușmanului, ear' noi cei-ce numai trupește vom fi despărțiți de Tine, denunțăm lumii culte cavalerismul și iubirea de dreptate a națiunii cavalerie.

Fii mîndru, căci începînd dela sugători până la moșneagul gârbov de greutatea anilor înălță și va înălța rugăciuni ferbinți cătră tronul ceresc pentru viața și sănătatea sa, pentru mîngăierea scumpei sale familii, care tuturor scumpă le este.

Revederea să ne fie sau în temnița dușmanului, sau la soarele strălucitor al libertății scumpei noastre mame.

Chereluș, 5 Sept. 1893.

Devotat amic:

Nicolau Popa,

preot rom.

Doamnei Maria A. C. Popovici

Preastîmăată Doamnă!

Simțim loviturile adversarilor, căci în continuu avem parte de ele; astfel și durerea ce v'a cauzat verdictul barbar pronunțat asupra soțului D-Voastre, este durerea generală a tuturor Românilor, la care și eu vin din inimă a mă asocia, admirîndu-Vă curajul și devotamentul.

Mulți ani!

Negrilești, 18 Septembrie 1893.

Domnica Iuga.

Doamnei Maria A. C. Popovici.

Stimabilă Doamnă și Soră!

Admirăm curajul și bărbăția cu care ai ascultat sentența ilustrului Țeu bărbat.

Astăzi cu Tine dimpreună plîngem și ne înfrîșăm, dar' venia timpul, când cu Tine dimpreună vom salta și ne vom bucura.

Fii mîndră că Te numești consoarta lui Aurel Popovici.

Primește salutări ferbinți dela acelea, care se fălesc că Te pot numi de a lor soră.

Borhid, 14 Septembrie 1893.

Cu deosebită stimă:

Ana Gitta,

ca mamă.

Irina Gitta,

ca fiică.

Doamnei Maria A. C. Popovici.

Stimabilă Doamnă, iubită Soră!

A cruzilor tirani din Cluj miserabila lovitură îndreptată în contra românismului și concentrată în osînda bravului și falnicului luptător român pentru eliberarea poporului român din sclăvia seculară, — contra ibutului Țeu soț, a atins dureros tot sufletul român, însă curajul cu care ai întîmpinat tiranicul verdict hunic, ne-a pus pe toate surorile Tale în uimire și admirație; prin urmare, iubită soră, bravă matronă română, deamnă de străbunele noastre, primește și pe această cale atît din partea mea, cît și din a surorilor mele de principii din vechiul Chios cele mai sincere felicitări, fi mîndră că ești soția unui martir român și-l îmbărbătează să suferă cu abnegațiune și paciență lanțurile robiei unguerești, căci nici ziua libertății —

nu poate mult întîrzia, paciența nu Te părăsească, căci tot sufletul român e cu Tine, una sîntem în cugete, una în simțiri, ear' românismul are să triumfeze.

Satulung, 15 Septembrie 1893.

Silvia Tamaș Miculescu.

STRĂINĂTATEA

despre

răspunsurile imperiale dela Boroș-Sebiș.

Correspondentul vienez al lui „Kreuzzeitung“ din Berlin scrie ziarului seu (nrul 437 din 17 l. c.) despre răspunsurile Monarhului date la Boroș-Sebiș deputațiilor române următoarele:

„Întreaga presă liberală și oficioasă din Viena și Pesta continuă a rîvuci în înțeles șovinist jidano-maghiar cuvintele Împăratului Francisc Iosif adresate episcopilor în Boroș-Sebiș. Că răspunsurile imperiale se îndreaptă în măsură cu mult mai mare contra rasei maghiare decît contra defensiivei îndreptă țite a Românilor rezultă deja din împrejurarea, că de astă-dată Împăratul a pretins un text cu totul altul al răspunsurilor Sale decît acela, care i-a fost supus de guvernul ungueresc. Cabinetul Weckerle avuse intenția de a formula răspunsurile Împăratului astfel, ca să rezulte din ele sprijinirea cea mai hotărîtă a politicii naționale și bisericesti a guvernului. Pe cît de strict constituțional e, mai ales în Ungaria, Împăratul Francisc Iosif, totuși o asemenea atribuțiune n'a putut fi acceptată, și anume în răspunsul dat episcopului greco-catolic Pavel dela Oradea-mare se cuprinde o condamnare a acelei atitudini ilegale, care a dus la repețitele excese ale canaliei contra tuturor patrioților români. Despre iritațiunea ce domnește printre poporul român nu-ți poți face închipuire. Situația în Transilvania și în comitatele din Sudul Ungariei, locuite de Români, este peste măsură încordată“.

Aiurări perciunate.

Ediția de seara a lui „Pester Lloyd“ de Marți trimite în vileag vre-o câteva idei, din care pe de o parte se vede ce al dracului fi ustură pe d-lor mișcările fraților din regat, de altă parte însă caracterizează admirabil gradul de inteligență cu care sînt obișnuiți a judeca. Amintitul perciunat publică în locul prim o corespondență din București, ținută în tonul bine cunoscut, în care atribuie întreaga mișcare a fraților nostri unor descreații, guvernul și elementele sănătoase din țeară însă se țin departe de tot de această mișcare. Năcazul cel mai mare însă l-a produs colecta întreprinsă pentru acoperirea amenzilor în procesele noastre. Comentînd redacțiunea această corespondență își fericește publicul cetitor cu următoarele:

„Este destul de rău, că organele oficioase ale guvernului român au produs prin ținuta lor aparentă, ca-și-cînd amăgirile irredentiste ar fi aprobate de puternicia statului român. Să sperăm că pe viitor se vor feri de această aparență și în interesul României este ca această speranță să se realizeze. Ce privește subscripțiunile pentru pedepsele dictate în procesul „Replicii“ avem de observat, că legile maghiare opresc adunarea pe cale de colectă a banilor pentru amende dictate prin judecătoria. Aceste „daruri naționale“ în cel mai bun cas se vor confisca în momentul când condamnații vor vor să le depună. Dacă patrioții români de dincolo de Carpați voesc ca percepțiunile procuraturii din Cluj să se înmulțească neașteptat cu vre-o câteva mii de franci, fără-ca să se ușureze intrucâtva soarta „martirilor“, apoi poftescă să continue numai cu zelul lor de subscriere“.

Un lucru am voi numai să știm, cum își închipue „Pester Lloyd“ treaba aceasta? Tot acest perciunat ne aduce știrea, că congregațiunea comitatului Nogrăd din 16 l. c. a primit propunerea scrisă de prim-notarul comitatens Tihanyi, primarul Pongrăcz și alți șovinisti, ca să se înainteze parlamentului o petițiune, în care se cerea censură preventivă contra foilor românești și slovace.

Minunați mai sînt!

CRONICĂ

Cătă despăgubire a primit di Dr. Rațiu? În fața denunțării mincioase a procurorului Dr. Lăzăr Aurel, care cu prilejul desbaterii ultimului proces al nostru a riscat afirmatiunea, că veneratul nostru Dr. Rațiu ar fi primit 10.000 franci din România și 2000 fl. dela Români din patrie ca despăgubire pentru „ferestrele sparte“ ale caselor sale din Turda, un aderent al partidului național ne roagă să constatăm care este adevărul în această afacere. Deși ilustrul president al partidului nostru național nu are trebuință de a se apăra contra minciunilor de felul acesta, totuși pentru constatarea adevărului fi facem amicalul nostru pe voe Domnul Dr. Rațiu a primit pentru pagubele cauzate prin vandalismul dela 14 Iunie a. tr. al Turdenilor, care pagube se urcă la suma de câteva mii, nesocotind aici că di Rațiu a trebuit să-și părăsească locuința și cancelaria advocată, în total suma de 1317 fl. 23 cr., drept rezultat al colectei publice deschisă de „Tribuna“ între membrii partidului nostru național. Alte despăgubiri, după informațiunile noastre luate din locul cel mai competent, domnul Dr. Rațiu n'a primit nici din România nici de aieora. Va să zică cei 10.000 franci ai procurorului Lăzăr sînt mințiți până la cea din urmă para, ear' suma primită din patrie este în mod tendențios exagerată. Acesta este adevărul strict și nimenia, nici domnul Dr. Lăzăr Aurel, nici altul nu vor pute dovedi contrarul.

Calumnie patriotice. Ni-se scrie din Arad, că părintele Ioan Pop, preot gr-cat. în Bocsig a intentat proces de presă, prin di advocat Dr. Stefan Pop, contra ziarului „Magyar Hirlep“, pentru calumnia, desmînjită deja în mod oficial, că numitul preot ar fi instigatorul pretinsului atentat plînut de Români contra Majestății Sale cu prilegiul venirii Sale la Boroșineu. Vom vedea ce verdict vor da jurații maghiari contra acestor criminali calumniatori.

Nou episcop săsesc. Astăzi, 21 Septembrie n. a avut loc, în biserica luterană, alegerea noului episcop săsesc. Ales a fost Dr. Fr. Müller, preotul din Sibiiu cu o majoritate de 52 voturi din numărul total al 55 delegați districtuali. Biserica era plină de public din loc și alte părți.

Adunarea generală ordinară a comitetului municipal al comitatului Sibiiu se va ține la 2 Octombrie 1893, 9 oare înainte de amiază în sala cea mare a edificiului comitatens. În această adunare, la care sînt invitați toți membrii comitetului, ca principale obiecte se vor tracta bugetele comitatului. Actele referitoare la obiectele ordinei de zi sînt expuse în cancelaria vice-mitetului spre vedere publică.

Foc. Ieri dimineață pe la oarele 5 s'a aprins o sură mare din strada rîului. Pompierii sosind la timp, au localizat repede focul, astfel că celelalte edificii din apropiere au rămas scutite de foc.

Societatea de lectură a tinerimii studioase dela gimnaziul gr-cat. din Blaj, s'a constituit pe anul școlastic 1893/4 în modul următor: Conducător al societății: on. domn Aron Deac, prof. gimnazial; Președinte: Justin Pop, student cl. VIII; secretar: Emiliu Sabo, stud. cl. VIII; bibliotecar: Simeon Nicolescu, student cl. VIII; controlor: Valeriu M. Montani, stud. cl. VII; notar: Victor Macaveiu, student classa VII; cassar: Eugeniu Simona, student cl. VII; vice bibliotecar: Simeon Moldovan, stud. cl. VII.

Hymen. Di Dionisiu P. Decei, teolog abs. și d-șoara Aurelia Moldovan anunță cununia lor, care se va celebra Duminecă în 8 Octombrie st. n. la 2 oare d. a. în biserica gr-cat. din Mediaș.

Din Satulung ni-se anunță logodna dlui Romul Verzea cu d-șoara Octavia Chiorniță din Cuculata.

Necrolog. Avram Brendușa, comerciant în Petroșeni episcop al bisericii gr-or. și președinte al meseriarișilor de acolo, a răposat la 6/18 Septembrie în etate de 49 ani.

Din Hondol ni-se anunță încetarea din viață a vîduvei Maria Pipos născ. Danciu, soția decedatului comite-suprem Ioan Pipos, întemplată în 2/14 Septembrie.

Concerte. Primim următoarele: Invitativ la concertul împreună cu joc ce se va arangia Duminecă, la 24 Septembrie st. n. în grădina eventual în sala școlaii gr-cat. din loc. Venitul curat este destinat pentru „Fondul școlastic“. Chizdia, 16 Septembrie 1893. Comitetul bisericesc gr-cat. Începutul la oarele 7^{1/2} seara. Prețul de intrare: de persoană 20 cr., de familie 40 cr. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Programul: 1. „Motto“, cântat de cor. b. 2. „Cisla noastră“, de C. Porumbescu, cântat de cor. b. 3. „Libertatea“, poesie de A. Mureșian, declamată de un corist. 4. „Sus opinecă“, cântat de cor. b. 5. „Cucuruz cu frunza în sus“ de V. Humpel, cântat de cor. b. 6. „Teranul și pescarul“, poesie de C. Balacescu declamată de un corist. 7. „Hai leliță“, de D. Cupșa, cântat de cor. b. 8. „Marș armatei române“, cântat de cor. b. 9. „Mulți ani“, de nișteșcu, cântat de cor. b.

Invitativ la concertul împreună cu toatru care-l va arangia reuniunea de cântări gr-ort. rom. din Grovați în localitatea școlaii din loc la 8/20 Septembrie 1893. Programul: 1. „Motto“ de N. Groza. 2. „La o rosă“, de J. Susan. 3. „Marș rom.“ de I. Vidu. 4. „Românețuța“, de I. Mureșianu. Teatru: „Napasta“, dramă în 2 acte de I. L. Caragiale. Personale: Dragomir, cărcimar, Aurel Milotin. George, învătătorul satului, Petcu Topala. Ioan, oncas, Ioan Stanciu. Anca, soția lui Dragomir d-șoara M. Lăciș. După producțiune joc. Intrarea de persoanele: Locul I. 70 cr., locul II. 50 cr., stat 30 cr. Începutul la 8 oare seara. Musica națională din Bozoviciu. Comitetul.

Maltratarea soldaților. Conducătorul intermal al ministerului comun de războiu baron de Merkel a adresat comandanților de corp ai armatei o ordonanță, prin care le

atrage de nou atențiunea asupra deselor mal-tratări ale soldaților ce se întimplă în armată și în îndrumă a lua cele mai severe măsuri spre a împedece astfel de delict. Anume oficerii, care maltratează în mod brutal pe inferiorii lor, precum și comandanții care nu iau măsuri spre a împedece aceasta, sunt a se considera ca neapți de a purta comanda și în sensul acesta a se cualifica.

Ducesa de Edimburg în România. Cetim în „Timpul” ce am primit ieri: A. S. I. Ducesa de Edimburg, împreună cu fiicele sale principesele Alexandra și Beatrice, au sosit ieri la oarele 4 și jum. în Predeal, unde au fost întâmpinate de M. S. regele, de principele Ferdinand, de domni ministrii Carp, Al. Lahovari, M. Ghermani, Tache Ionescu și general Lahovari, de casa militară și civilă a M. S. regelui și de un numeros public. După o ședere de câteva minute în gara Predeal, înalții oaspeții au plecat la Sinaia, unde au sosit la oarele 5 și 30 jmin. În gara Sinaia A. S. I. regele au fost întâmpinate de corpul diplomatic și de multă lume. Dela gară s'au dus la mânăstire, unde s'a oficiat un Te-Deum. La oarele 6 și un sfert au plecat la Castelul Peleş. A. S. I. este însoțită de o doamnă de onoare și de secretarul seu.

Din public.*)

Înștiințare.

Cu 1 Noemvrie st. n. a. c. se începe un nou curs în economia de instrucțiune din Rășinari, subvenționată de comitatul Sibiiului cu durata de un an.

Condițiunile de primire sânt următoarele:

a) elevul să fie sănătos și trupește destul de dezvoltat, pentru a pute îndeplini în continuu lucrările câmpului de tot felul care obvin în economie;

b) să fie deprins în lucrările câmpului obicinuite la țeran;

c) să aibă cunoștințele elementare din cetit, din scris și din comput și să aibă atâta capabilitate câtă se recere pentru a pricepe o instrucțiune populară despre agricultură și științele ei auxiliare;

d) să dovedească o purtare morală bună.

Locuința și viftul li-o dă elevilor economia de instrucțiune, asemenea și o plată lunară de 3 fl., din care după normele statorite o jumătate elevul o primește lunar; ear' cealaltă jumătate se depune spre fructificare la o bancă și se extradează numai după terminarea cursului.

De îmbrăcăminte și încălțăminte are să îngrijască fiecare elev.

Petițiunile de primire sânt a se adresa la subscrierul cel mult până în 24 Octomvrie st. n. 1893. Deslușiri în scris și verbal se dau ori-și-când din partea subscrierului.

Rășinari, 16 Septemvrie 1893.

Conducătorul economiei de instrucțiune din Rășinari:

S. P. Barciuanu.

Convocare.

Prin aceasta se convoacă adunarea generală ordinară a „Reuniunii învățătorilor români gr.-or. din districtul Zarand” pe zilele: 24, 25 și 26 Septemvrie a. c. în Băița.

Programul adunării generale

a „Reuniunii învățătorilor români gr.-or. din districtul Zarand”, ce se va ține la 24, 25 și 26 Septemvrie a. c. st. v. în Băița.

Sedinta I. Vineri în 24 Septemvrie a. m.

1. Serviciul divin împreună cu chemarea Duhului Sfânt, după terminarea căruia se va deschide ședința prin presiul ordinar la 10 oare a. m. în localul ce se va destina spre acest scop.

2. Constatarea membrilor prezenți.

3. Statorirea programului.

4. Presentarea de exhibite între care și raportul general.

5. Alegerea comisiunilor.

Sedinta II. în 24 Septemvrie p. m.

6. Constatarea membrilor prezenți.

7. Memorizarea piesei: „Copilul și rața” cu despărțământul I. (manual de I. Popescu) de Arseniu Duma.

8. Pertractarea piesei: „Calul” cu despărțământul II. (manual de I. Popescu) de Eftem

Sedinta III. în 25 Septemvrie a. m.

9. Marșul lui Dragoș” cu despărțământul III. (Cartea a doua de cetire de I. Popescu) de Alexandru Vlad.

10. Pertractarea „adverbelor” cu despărțământul IV. de Alexandru Iovan.

Sedinta III. în 25 Septemvrie a. m.

11. Verificarea protocoalelor din ședința I. și II. și constatarea membrilor prezenți.

12. „Calculul intereselor” cu despărțământul VI. de Romul Jurca.

13. „Constantin-cel-mare” cu despărțământul VI. de George Foras.

14. „Comparația adiectivelor” (melék-nevek fokazata) cu despărțământul IV. din limba maghiară de Simeon Cibean.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Sedinta IV. în 25 Septemvrie p. m.

15. Constatarea membrilor prezenți.

16. „Munții și rurile din comitatul Hundoarei în special” cu despărțământul III. de Ioan Lucăcel.

17. Despre „Cambii” cu cei din anul ultim de repetiție (IX. școlar) de Ioan German.

18. Raportul comisiunilor.

Sedinta a V-a, în 26 Septemvrie a. m.

19. Participarea la serviciul divin.

20. Constatarea membrilor prezenți.

21. Verificarea protocoalelor din ședința III. și IV.

22. Instruarea în lucrul de mână, darea de îndrumări teoretice și practice prin învățătorii: Alexandru Florea, George Foras, Romul Jurca, Ioan Gărdan, Alexandru Iovan.

Sedinta a VI-a, în 26 Septemvrie p. m.

23. Constatarea membrilor prezenți.

24. Verificarea protocoalelor din ședința premergătoare.

25. Constituirea reuniunii pe un nou period de 3 ani.

26. Statorirea bugetului pro 1893/4.

27. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocoalelor acestei ședințe.

28. Închiderea adunării.

Din ședința comitetului central al reuniunii învățătorilor români gr.-or. din districtul Zarand, ținută la 17 Maiu 1893.

V. Dămian, președinte.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

(De ieri)

Budapesta, 20 Septemvrie n. Ieri s'au ivit și aici casuri de holeră.

Steinamanger, 20 Septemvrie n. Ministrul care au sosit ieri aici, au fost primiți în mod strălucit. La alocațiunea vicecomitelui ministrul-president Weckerle a zis: Scopul venirii noastre aici e ca să documentăm, că noi vom să punem numai atunci pond pe activitatea autonomă, dacă dorim să introducem reforme, pe care le-a adoptat deja poporul.

Giins, 20 Septemvrie n. Ziua de ieri a manevrelor a decurs în toată privința strălucit. Îndată după manevre împăratul Germaniei s'a urcat în trăsură pentru a se duce la Harpács, la depărtare de 40 kilometri, ca să facă o vizită contelui Emerie Szochenyi, ambasadorul de odinioară la Berlin. După-cum s'a exprimat principele Reuss, generalii și oficerii germani au fost încântați de ținuta și capabilitatea de marș a trupelor noastre. Împăratul Wilhelm e pe deplin satisfăcut de decursul de până acum al manevrelor și și-a exprimat încântarea sa de primirea ce li-s'a făcut de către ministri.

Fünfkirchen, 20 Septemvrie n. Cu prilejul unui banchet dat în onoarea ministrului de justiție Szilágyi a declarat acesta: „Pentru preoțimea tuturor confesiunilor se apropie un timp de încercare pentru convingerea lor politică. Cestiunile de politică bisericăscă sânt fals interpretate. Liberalismul nu periclitează dogmele, din contră el e cel mai sincer amic al religiei, deoarece asigură fiecarei confesiuni libertatea sa. Religionea se va consolida sub steagul liberalismului. Ridică păharul pentru lupta comună sub steagul liberalismului.

Oradea-mare, 20 Septemvrie n. În congregațiunea comitatensă de astăzi, Stefan Tisza a făcut o propunere de conclus, după care exesele ce s'au comis în contra concepțiilor români din comitat să se desaprobeze în mod hotărât și să se facă tot posibilul pentru restabilirea bunei înțelegeri.

(De azi.)

Giins, 21 Septemvrie n. Împăratul Germaniei Wilhelm II. a conferit șefului de stat major general măiestru de câmp Beck, insignile ordinului „Vulturul-negru”; ministrilor Weckerle, contele Tisza și baronul Fejérvary „Vulturul-roșu”, clasa I.; ministrului de interne Hieronymi ordinul Coroanei, clasa I.

Împăratul Wilhelm a exprimat telegrafice prințului Bismarck părerea sa de rău despre îmbolnăvirea lui; i'a oferit, din cauza climatei nefavorabile, locuință în Friedrichruh într'un palat împărătesc. Bismarck a mulțumit, a renunțat însă la oferta la sfatul Drului Schweninger.

Bibliografie.

A apărut:

Discursul de apărare rostit de Ioan Russu Șiraniu înaintea curții cu jurați din Cluj în ziua de 12 Septemvrie n. în a' XI. proces de presă al „Tribunei”. Sibiu. Tiparul „Institutului tigografic”.

Carti didactice.

Spre întrebuintare în școlile populare.

În ajunul începerii anului școlar 1893/4 ne luăm voe a recomanda atențiunii domnilor învățători spre folosire în școle, următoarele cărți didactice apărute în editura librăriei I. Ciurcu din Brașov și aprobate de ministerul unguresc și de mai multe autorități și reuniuni profesionale ale noastre:

Abecedar, de mai mulți prieteni ai școlii. Prețul unui exemplar legat 20 cr. În decurs de 4 ani, de când a apărut acest Abecedar s'au trecut deja 3 edițiuni de câte 20.000 exemplare, în total 60.000. Aceasta e o probă dintre cele mai eclatante, că Abecedarul acesta s'a trecut într'un timp relativ mai bine decât ori-care din cele existente, ear' presa s'a pronunțat foarte favorabil despre el. Editura încă n'a cruțat nimic în privința aceasta.

A doua carte de cetire, de mai mulți prieteni ai școlii, legat 28 cr. În decurs de 3 ani s'au trecut deja 3 ediții de câte 10.000 exemplare, în total 30.000 exempl. Cartea aceasta e o succesiune naturală a Abecedarului prietenilor. Elementul descriptiv din Abecedar fiind prea greu pentru anul prim de școală s'a luat în considerare numai în cartea a doua. Aceasta se poate observa și în cele mai multe și mai răspândite Abecedare germane. Deci lipsa elementului descriptiv nu se poate lua ca scădere, ci ca avantaj față de alte Abecedare. Limbajul din aceste două cărți încă întrece cu mult limbajul din cele mai multe alte dela noi cărți de natura aceasta. Ambele aprobate de minister și de mai multe autorități profesionale ale noastre.

Extrase din fol bisericăscă și școlăscă.

Posturi vacante:

— În protopresbiteratul Orăștiei (archidieceasă) posturile de învățători în comunele următoare:

Simeria (O Fiski) cu Tolția, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

Ludești cu filia Costești, cu salariu de 300 fl., cuartir, grădină și lemne.

Dâncu-mare, cu salariu de 30 fl., cuartir grădină și lemne.

Tămășasa cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

Bincințiu, cu salariu de 250 fl., cuartir și lemne.

Romoșel, cu salariu de 300 fl., cuartir, 5 stângini de lemne și grădină.

Dâncu-mic, cu salariu de 300 fl., cuartir, grădină și lemne.

Petițiunile se se substearnă până în 4 Octomvrie v. oficiului protopresbiterat gr.-or. în Orăștie.

LOTERIE.

Tragera din 20 Sept. st. n.

Sibiu: 88 90 56 25 70

Călindarul zilei.

10/22 Septemvrie 1893.

Iulian: Muceniția Minodora.
Gregorian: Mauriciu.
Soarele: răsare 5.53 apune 6.13

Buletin meteorologic.

Sibiu, 21 Sept. n. 10 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului, Observată, Diferența din prezis.

Din țeară 3 Septem. n. 3 care dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiu.

La 21 Septemvrie n.

Hotel „Meltzer” Cipra, colonel din Budapesta. Böhm și Merza, din Cluj Eckhardt, preot din Vurpăr. F. Porr, oficial din Brașov. Csallner, din Bistrița. M. Lovassy. I. Majan și G. Majan din Viena. A. Felle din Graz. Derera, voluntar din Timișoara.

Economie.

Importul în Rusia. Camera de comerț din Brașov aduce la cunoștința celor interesați, că în privința certificatelor de proveniență pentru mărfurile ce au să fie importate în Rusia se pot primi informațiunile necesare în biurolul aceleia.

Furnisare. În biurolul camerei de comerț din Brașov se poate vedea o publicațiune despre furnisarea de diverse articole pe seama căilor ferate de stat ungare.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 4 Septemvrie v. 1893

E. Georgiev lui I. Millas & fiu porumb 4100 hect. 8 lei. P. Cavadia lui Bloch & C. porumb 3000 hect. 9.30 lei. M. Portocela lui Sam. & Fried. grâu 2800 hect. 8.00 lei. N. V. Perlea lui I. Hirsch, orz 1850 hect. 5.10 lei. N. V. Perlea lui I. Hirsch, orz b. 3600 hect. 7.50 lei. Frații Paspatelatos lui Cahen & Wolfinger, grâu 3550 hect. 7.48 lei. U. I. Negroponte lui Bloch & Co. por. 3700 hect. 9 lei. Stamatopulo lui Peirano fils & Co., porumb 4705 hect. 6.70 lei. G. Brattu lui H. Goldensveig, porumb 1250 hect. 8.80 lei. Evloghio lui J. Cargias, grâu 2300 hect. 5.30 lei. Banca României lui L. & M. Feitler, porumb 3300 hect. 5.30 lei. N. V. Perlea lui I. Hirsch, orz 1700 hect. 5.30 lei. Frateli Bach lui Haracopulo, porumb 1400 hect. 9.40 lei. Sasu lui Hirsch, grâu 2400 hect. 8.20 lei. Blumen lui Silberstein, grâu 7000 hect. 9.30 lei. Embirico lui Millas, grâu 2600 hect. 9 lei. Theohar lui Millas, grâu 2500 hect. 9.50 lei. Theohar lui Milas, grân 4200 hect. 9.10 lei. Zamfirescu lui Peirano, grâu 3600 hect. 8.87 lei. Haracopulo lui Hir. & Diamant, grâu 1590 hect. 7.75 lei. Verona lui Carnevali, grâu 6000 hect. 9.75 lei. Bach lui Löventhon, porumb 9600 hect. 6.70 lei. Galano lui Löventhon, porumb 400 6.70 lei. Zoref lui Löventhon, porumb 9299 hect. 6.47 lei. Kivich lui Bloch, porumb 10.000 hect. 6.57 lei. Perlea lui Peirano, grâu 3500 hect. 8.25 lei. Perlea lui Peirano, grâu 570 hect. 9 lei.

Cereale sosite:

Pe apă: grâu 190.810 hect., porumb 195.500 hect., orz 5790 hect., meu 9200 hect., secară 6500 hect., fasole 4000 hect., ovės 1460 hect.

Pe uscat: grâu 158.860 hect., porumb 95.500 hect., orz 14.750 hect., meu 2300 hect., secară — hect., fasole 3500 hect. ovės 7000 hect.

Operațiile efectuate în 6 Septemvrie v. 1893.

Negroponte lui Kir. & Diamant, grâu 3220 hect. 10.10 lei. D. Vacas lui Kir. & Diamant, grâu 2420 hect. 10.05 lei. Gussi lui Kir. & Diamant, grâu 650 hect. 7.70 lei. P. Georgiade lui L. & M. Feitler, porumb 1630 hect. 7.05 lei. P. Georgiade lui L. & M. Feitler, orz 400 hect. 7.70 lei. V. P. Sassu lui I. Hirsch, porumb 1870 hect. 9.70 lei. V. P. Sassu lui I. Hirsch, grâu 1850 hect. 8.70 lei. V. P. Sassu lui Kirschen & Diam. 1870 hect. 8.70 lei. P. D. Vanvuri lui M. Cussov, porumb 4200 hect. 8.50 lei. S. Blumen lui L. & M. Feitler, grâu 2000 hect. 9 lei. P. Theohar & Co. lui Bloch & Co., grâu 4200 hect. 9.15 lei. N. V. Perlea lui Weirg & Etlinger, grâu 8500 hect. 8 lei. Paspati lui Copsida, grâu 5500 hect. 8.80 lei. Cațica lui Carnevali, grâu 3660 hect. 8.50 lei. Carantino lui Bloch, & Co., 2000 hect. 8.20 lei. P. Arion lui Cahen Wolfing, 1600 hect. 7.60 lei. Paspatti lui Hirsch, grâu 1400 hect. 7.45 lei. T. Dimitriadi lui Nicolopulo, ovės 1200 hect. 5.55 lei. N. V. Perlea lui Peirano, grâu 2600 hect. 8.60 lei. N. V. Perlea lui Carnevali, grâu 2900 hect. 8.10 lei. P. Arion lui Cahen Wolfing, porumb 1600 hect. 7.40 lei. Paspati lui Hirsch, grâu 1400 hect. 7.45 lei. T. Dimitriadi lui Nicolopulo, ovės 1200 hect. 8.10 lei.

Cereale sosite.

Pe apă: grâu 23.400 hect., por. 38.500 hect., orz — hect., secară — hect., fasole — hect.

Pe uscat: grâu 6500 hect., porumb — hect., orz — hect., secară — hect., fasole — hect., meu — hect.

Prețul mărfurilor

Tirgul de rimături în Steinbruch în 18 Sept. n. s'au notat: ungurești bătăni grei — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr., ungurești grei tineri 43. 1/2 cr. până 44. — cr., de mijloc 44. — cr. până 45. — cr., ușori 46 — cr. până 48. — cr., marfă țerănească grea 42. — cr. până 43. — cr., de mijloc 43. — cr. până 45. — cr., ușoră 46. — cr. până 47. — cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sâr bești grei 49 — cr. până 50 — cr., transito de mijloc 49. — cr. până 50 — cr., transito ușori 47. — până cr. 48. — cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 18 Sept. n. 1893.

Table with multiple columns: Săminte, Prețul per 100 chilogr., Qualitatea per Hect., etc. Includes rows for Grâu, Bănăneșt vechiu, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 2 columns: Hartie-monetă română, Lire turcești, Ruble rusești. Includes values for Cump. and vënd.

Bursa de Budapesta.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriacă, etc. Includes values for various financial instruments.

Bursa de Viena.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriacă, etc. Includes values for various financial instruments.

Bursa de Buouresci.

Table with 2 columns: Din 24. August v., Renta rom. per 1875 5%, etc. Includes values for various financial instruments.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

Nr. 2944/1893.

[2154] 1-2

Publicațiune.

În comuna Săsciori se va edifica un pod de lemn peste riul Sebeș, la care...

Spre a se preda lucrările acestea de clădire, care trebuie finite până în 15 Decembrie a. c. se va ține în 8 Octombrie a. c. ant. m. 9 oare o licitație...

Prețul pronunțat este 2000 fl. și vadiul amăsurat cu 200 fl.

Oferte scrise sînt a se preda subscrisului până la începerea licitației verbale, la care se pot vedea și planurile dimpreună cu celelalte condițiuni de licitație.

Reprezentanța comunală își susține dreptul de a-și alege dintre ofertele primite pe acela care îi va conveni.

Sas-Sebeș, în 18 Sept. 1893.

Protopretorul: Dörr.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

Au eșit de sub tipar:

DICTIONAR

român-germân și germân-român

Sab. Pop. Barciannu,

od. paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat de

Dr. D. P. Barciannu.

Partea I. Română-germână. 704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

Partea II. Germână-română. 1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depozit general

pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

București, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de exemplar.

Dentistul Iosif Chiorean din Turda.

Am onoare a Vă aduce la cunoștință, că în zilele 22, 23, 24 și 25 Septembrie st. n. voiu sosi în urbiul Abrud...

Aparate dentistice

și voiu fi încuțiriat în hotelul „Casina-Română“.

Pregătesc dinți artificioși: unul sau toți, cu apăsarea atmosferei care vor fi cuprinși în cauciuc și la care material l-am câștigat din cele mai renumite fabrici de dinți americane și engleze.

Mă recomand mai departe la toate ce se țin de arta dentistică și anume: dinți cariști (găuriți) plumbez cu aur, argint, platine și alte materiale recunoscute de bune; dinții naturali care și-au pierdut culoarea naturală prin curățenia radicală ear' le câștig culoarea de mai înainte.

La dinții cariști (găuriți) care au ajuns la aprindere de nervi și care cauzează nesuferibilă durere momentan le încet durerea.

În fine iau toată responsabilitatea pentru pregătirile mele bune și durabile; dându-mi toată silința a satisfac condițiunii mele și a câștiga recunoștința onor. clientelă.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

Au eșit de sub tipar:

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu leganat. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărălnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstăm de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoțca. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndărălnic. Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Țeară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgârcoitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nusciul împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Princesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacal bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Eusalin pécourarul. Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.
O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1893.

Table with multiple columns and rows showing train schedules for routes like Budapesta-Predeal, Budapesta, gara de vest-Ruşava-Vercerova, Copşa-mică-Sibiiu-Avrig-Făgăraş, Cucurdea-Oşorheiu-Regh-săs., Ghiriş-Turda, Sighişoara-Odorheiu, Simeria (Piski)-Petroşeni-Lupeni, Braşov-Zernesol, Braşov-Chezdi-Oşorheiu, Arad-Timişoara, and Careii-mari-Zelău. Includes train numbers, departure times, and arrival times.